

Studia Biblica Slovaca

2/2013

5

Ročník 5

2013

Číslo 2

Studia Biblica Slovaca

Offprint



Studia Biblica Slovaca je časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník V (2013), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín)

Redakčná rada: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra) – Juraj FENÍK (Košice) – Sr. Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok) – Róbert JÁGER (Prešov) – Jozef JANČOVIČ (Bratislava) – Róbert LAPKO (Košice) – Libor MAREK (Roma, I) – Milan SOVA (Bratislava) – Peter ŠOLTĚS (Oestrich-Winkel, D) – Jozef TIŇO (Bratislava) – František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie) – Pavel VILHAN (Badín) – Sr. Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Výkonný redaktor: Martina Korytiaková

Jazyková úprava: Elena Slaná

Obálka: Michal Martinka

Na príprave publikácie sa podieľali aj Róbert Horka, Branislav Kľuska, Miloš Lichner SJ, Mária Mihulcová a Július Pavelčík.

Príspevky v slovenčine alebo češtine, alebo knihy na recenziu prosíme adresovať na jednu z adries:

Redakcia *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), tel.: (00421) 048/418 26 02, redakcia@biblica.sk, www.biblica.sk,

František Trstenský, Teologický inštitút, Spišská Kapitula 6, 053 04 Spišské Podhradie (Slovakia), tel.: (00421) 053/419 41 80, ftrstensky@gmail.com.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe (najlepšie pripojeným dokumentom e-mailu), podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word (formát A4, typ písma Times New Roman, riadkovanie 1,5). Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejčinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený zhrnutím nie dlhším ako 150 slov a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine a angličtine, zoznamom bibliografie podľa bibliografického štýlu a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Viac na www.biblica.sk.

Objednávky môžete posielat' na mailovú adresu vydavateľa (kniznica@frcth.uniba.sk), redakcie (redakcia@biblica.sk) alebo knižnice Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne (kniznica@xaver.sk).

Bankové konto: 4016292755/7500, IBAN: SK19 7500 0000 0040 1629 2755

Články časopisu sú abstrahované v troch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591, *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877 a *Elenchus of Biblica*.

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia. Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

OZNAMY

Biblista prof. Massimo Pazzini na Slovensku

V dňoch 10. až 17. apríla 2013 navštívil Slovensko Massimo Pazzini, ktorý je profesorom biblických jazykov a v súčasnosti aj dekanom Fakulty biblických vied a archeológie v Jeruzaleme. Jeho návšteva nadviazala na už niekoľkoročnú tvorivú spoluprácu medzi touto fakultou a slovenskými akademickými inštitúciami. Podnetom k hosťovským prednáškam bola skutočnosť, že niektorí slovenskí biblisti, ktorí sami sú už vyučujúci na teologických fakultách, boli študentmi tejto inštitúcie a s mnohými vyučujúcimi ich viaže osobné priateľstvo a odborné kontakty. V minulosti navštívili Slovensko prof. Frédéric Manns, Eugenio Alliata, Pietro Kaswalder a Claudio Bottini. Ich prednášky obohatili odbornú i laickú verejnosť v poznaní Svätého písma, biblickej archeológie ako aj histórie a súčasnosti reálií Svätej zeme.

Massimo Pazzini sa narodil 29. 10. 1955 vo Villa Verucchio (Taliansko). V roku 1971 vstúpil do rehole františkánov (OFM) a v roku 1983 bol vysvätený za kňaza. Licenciát z biblickej teológie získal na Studium Biblicum Franciscanum v Jeruzaleme (1985). Ďalej študoval hebrejský jazyk a semitské jazyky na Hebrejskej univerzite v Jeruzaleme (M.A., 1993). Doktorát z orientálnych jazykov a kultúry obhájil na Orientálnom inštitúte v Neapole (1998). Od roku 1991 prednáša hebrejský, aramejský a sýrsky jazyk na Studium Biblicum Franciscanum v Jeruzaleme. V roku 2011 bol zvolený za dekana tejto inštitúcie.

Prof. Pazzini vystúpil s dvoma prednáškami na tému „Jazyky, ktorými rozprával Ježiš“ a „Kumrán a Nový zákon“ na pôde troch vysokoškolských inštitúcií: RKCMBF UK v Bratislave, TI TF v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí a TI RKCMBF UK v Badíne.

V prednáške venovanej biblickým jazykom sa zamerlal na vybrané novo-zákonné texty, v ktorých sa zachovali Ježišove semitské vyjadrenia napr. „*Éffeta*“,

„*Talità Qum*“, „*Eloì Eloì lemà sabactàni*“ a v krátkosti sa dotkol aj niektorých lingvistických tém filmu Mela Gibsona *Utrpenie Krista*.

V prednáške zameranej na vzťah Kumránu a Nového zákona sa prof. Pazzini snažil odpovedať na otázku, či je možné potvrdiť, že v Kumráne jestvujú náznaky kresťanskej prítomnosti a najmä, že sa našli texty, ktoré patria do Nového zákona.

Prof. Pazzini mal na Slovensku pripravený ďalší bohatý program. Vystúpil na stretnutí biblistov na Katolíckom biblickom diele v Ružomberku; vo farnosti Tvrdošín celebrol sv. omšu a mal prednášku na tému súčasnej situácie vo Svätej zemi; navštívil „Školu Biblie“ v Ústí nad Priehradou, kde sa jej účastníci formujú v odbornom a duchovnom spoznávaní Svätého písma a bol hosťom biblickej relácie v rádiu Lumen.

Zorganizovanie návštevy umožnili: Katolícke biblické diele, TI TF KU v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí, RKCMBF UK v Bratislave, TI RKCMBF UK v Badíne, Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí, Kňazský seminár sv. Františka Xaverského v Badíne, Rehoľa menších bratov Františkánov, Rímskokatolícky farský úrad v Tvrdošíne.

František TRSTENSKÝ

Mezinárodní konference 2013 Společnosti pro biblickou literaturu (SBL)

Ve dnech 7. – 11. 7. 2013 hostila jubilující starobylá universita ve skotském St. Andrews účastníky mezinárodní konference Společnosti pro biblickou literaturu (Society of Biblical Literature). Už samotný vzhled historického města při malebných mořských útesech svědčí o 600leté péči o vysoké vzdělání na třetí nejstarší univerzitě v anglojazyčných zemích a první ve Skotsku.

Na úvodním shromáždění, vedeném předsedou Společnosti Johnem F. Kutsko, dostaly slovo krátké odborné sumáře o tom, *Co biblisté potřebují vědět o ... Kumránu* (C. Newsom), *... Samaritánském Pentateuchu* (S. Schorch), *... Septuagintě* (K. De Troyer), *... raném rabínském judaismu* (Ch. Milikowsky) a *... o novozákonní textové kritice* (H. Strutwolf).

Mezi přední body programu patřila bezesporu sekce o díle místního novozákonníka Richarda J. Bauckhama *Christologie, Stvoření a Eschatologie* za jeho

Contents

Treaties

Adriana ALEXYOVA

The Development of the Concept of Deity in the Pre-Exilic Israel 91-125

Massimo Pazzini OFM

Which Language Did Jesus Speak? 126-140

Marcela Andoková

The Figure of David the Penitent in Selected Patristic Commentaries on Psalm 51 141-154

Róbert Horka

Meaning and Interpretation of Psalm titles in Augustine's Commentary on Psalms *Enarrationes in Psalmos*..... 155-177

Helena Panczová

Greek Transitive Verbs Used Intransitively and Linguistic Interpretation of Some Passive Aorists in the Gospel According to Mark (evsci,sqh 15:38; sunh,cqhsan 2:2; hvge,rqh 16:6; metemorfw,qh 9:2)..... 178-197

Abstracts and Reviews 198-212

Communications and References 213-219

Obsah

Štúdie

Adriana ALEXYOVÁ Vývoj koncepcie božstva v Izraeli v predexilovom období	91-125
Massimo PAZZINI OFM Ktorým jazykom hovoril Ježiš?	126-140
Marcela ANDOKOVÁ Postava Dávida kajúcnika vo vybraných patristických komentároch k Ž 51(50)	141-154
Róber HORKA Význam a interpretácia žalmových nadpisov v Augustínovom Komentári k žalmom Enarrationes in Psalmos	155-177
Helena PANCZOVÁ Grécke tranzitívne slovesá používané intranzitívne a lingvistický výklad niektorých pasívnych aoristov v Evanjeliu podľa Marka (ἐσχίσθη 15,38; συνήχθησαν 2,2; ἠγέρθη 16,6; μετεμορφώθη 9,2)	178-197

Poznámky

Abstrakty a recenzie	198-212
Oznamy	213-219